ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
Вх. № 11945 15-10-2026

Отговори

От Милена Николова Гамозова – Прокурор в Апелативна прокуратура – Варна

Уважаема г-жо Гяурова-Вегертседер,

Представям отговори на въпросите на Български институт за правни инициативи, както следва:

Въпрос 1: Каква е Вашата оценка за ефективността на настоящия ВСС за осигуряване на независимостта (случаите „Цариградска“, „Йосифов“, „Занев“, „Илиев“, кръговете „Еврото“ и „Нотариуса“)? Какво бихте променили?

Отговор: Съветът положи усилия и предприе редица действия за изслушване на засегнатите магистрати и формиране на съответни комисии, което демонстрира ангажираност с проблемите, но тези усилия не отговориха на обществените очаквания за ясна позиция относно изнесените данни. Ключовата промяна, която бих инициирала, е превръщането на Механизма за публична реакция от 2019 г. в автоматичен институционален филтър, който да задейства становище на Прокурорската колегия, когато постъпват данни за извънпроцесуален натиск. Целта е кадровият орган да осигури незабавно институционално спокойствие за наблюдаващите прокурори, докато компетентните органи извършват пълна проверка на фактите по съответния казус.

Въпрос 2: Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани изборни членове на ВСС от професионалната квота?

Отговор: Въпросът за отзоваването изисква деликатен баланс. Правното регламентиране на подобна процедура трябва да бъде изключително прецизно, за да не се превърне в инструмент за вътрешен натиск или дестабилизация на кадровия орган. Членовете на ВСС трябва да притежават институционална независимост да вземат законосъобразни, макар и понякога непопулярни кадрови решения, без страх от реваншизъм. Подкрепям въвеждането за отговорност, но само при ясно дефинирани и обективни основания, изключващи неправомерен натиск.

Въпрос 3: На какъв профил и на какви конкретни професионални и морални качества ще държите при избора на главен прокурор във Вашия мандат?

Отговор: На първо място ще отстоявам критериите за доказана почтеност, които гарантират, че кандидатът няма да бъде проводник на външни политически или икономически влияния. На второ място, бъдещият главен прокурор трябва да притежава капацитет за институционален диалог и да поставя човешкия фактор в центъра на решенията си. Неговата основна цел трябва да бъде защитата на независимостта на институцията чрез безкомпромисно спазване на закона.

Въпрос 4: Прекомерна ли е разликата във възнагражденията между инстанциите („ножицата")? Необходимо ли е законово закрепване на критериите на всички нива?

Отговор: Разликата във възнагражденията между инстанциите в момента е прекомерна, тъй като районните нива изнасят най-големия физически обем от текущата работа. Считам, че законовото закрепване на базовия баланс е добра стъпка към предвидимост и финансова автономност на съдебната власт. Намаляването на тази „ножица" обаче трябва да стане изцяло по позитивен път — чрез изпреварващ темп на увеличение на заплатите в ниските и средните звена. Категорично не споделям подходи за замразяване на възнагражденията на върховно ниво, тъй като кариерният растеж трябва да остане финансово защитен и мотивиращ.

Въпрос 5: При разработването на представената от Вас концепция използвали ли сте система с генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели?

Отговор: Като кандидат, който твърдо застава зад дигиталната модернизация в съдебната власт, намирам за напълно естествено използването на съвременни технологични инструменти за техническа обработка, езикова редакция и структуриране на информацията. В този смисъл, при техническото оформяне на документа съм се допитвала до съвременни софтуерни решения, за да осигуря максимална прецизност и четивност на изложението. Искам обаче категорично да подчертая, че водещата философия, анализираните дефицити и реформи, изложени в концепцията ми, са изцяло продукт на моя 23-годишен професионален път в правото и 12-годишния ми опит като прокурор. Дигиталните инструменти могат да спомогнат за структурирането на текста, но посочените проблеми и предложените идеи и решения не могат да бъдат генерирани от алгоритъм — под тях стои изцяло моята визия за развитие и напредък в дейността на кадровия орган.

ВЪПРОСИ ПО КОНЦЕПЦИЯТА

Въпрос 1: Имали ли сте случаи на „субективно изземване на дела по целесъобразност" в кариерата си? Бихте ли посочили публично известни случаи? Как предлагате да се прекрати практиката?

Отговор: Винаги строго съм съблюдавала законовите принципи и при извършването на инстанционен контрол не съм накърнявала вътрешното убеждение на наблюдаващия прокурор. Спрямо мен лично не са предприемани подобни действия. Прекратяването на такава практика изисква не кампанийни акции, а системни решения, като пълна софтуерна автоматизация на случайния избор и проследимост. Когато едно дело не може да бъде отнето субективно, магистратът е защитен.

Въпрос 2: Говорите за „селективно поощряване“ и „кариерни асансьори“ за „тесен кръг от хора“. Бихте ли дали примери и как бихте подходили към този проблем?

Отговор: Усещането за селективност при кариерното развитие в професионалната общност не е въпрос на конкретни имена, а е пряк резултат от хронични системни дефицити в организацията на кариерния път. Когато конкурсните процедури се бавят с години, а критериите за оценяване остават неясни, се генерира съмнение в равенството на старта. Моят подход към този проблем е изцяло принципен и нормативен: предлагам внедряване на нова, детайлна точкова методология за оценка на актовете и съкращаване на сроковете за конкурси до 6–9 месеца. Когато израстването зависи от ясни правила и пълна публичност на атестациите на сайта на ВСС, субективността при кариерното развитие би била ограничена в максимална степен.

Въпрос 3: Как съвместявате 5-годишната забрана за преместване и командироване извън апелативния район с правото на труд и с досегашната практика на КС и на ЕСПЧ по мобилността на магистратите?

Отговор: Предложената от мен 5-годишна уседналост за първоначално назначените колеги напълно съответства на правото на труд, тъй като не ограничава кариерното развитие по принцип, а регулира неговия режим. Тя надгражда действащия в чл. 191, ал. 1 от ЗСВ, който ограничава хоризонталната и вертикалната мобилност за определен срок и е признат за конституционосъобразен. Целта на мярката е да затвори нормативната празнота, при която конкурсното начало се заобикаля чрез командироване. Практиката на КС и ЕСПЧ защитава магистратите от принудителна мобилност, докато моето предложение гарантира кадрово спокойствие на органа, в който кандидатът доброволно е избрал да се развива.

Въпрос 4: Как ще се гарантира, че чрез предложеното софтуерно преизчисляване на тежестта на делата в реално време няма да се създаде пряк стимул на прокурора да генерира излишни процесуални действия, за да намали входящия си поток от нови преписки?

Отговор: Тези рискове са напълно логични при изолирано действие на системата. За да се предотвратят, в концепцията ми съм предвидила обмислянето и детайлното разработване на правила за софтуерно преизчисляване на тежестта на делата да се извърши съвместно с външни експерти. Основната цел на подобна промяна е създаването на нормална, предвидима и здравословна работна среда, а не стимулирането на формален документооборот.

Въпрос 5: Каква е Вашата оценка за аргументацията на кадровите решения на сегашния ВСС и какво конкретно бихте променили в нея?

Отговор: Сегашната аргументация на кадровия орган твърде често страда от шаблонност, което създава усещане за отдалеченост от реалността по места и генерира субективизъм. За да променя това възприятие, ще отстоявам принципа всеки член на ВСС ясно, конкретно и публично да мотивира своя вот „за" или „против" при избор на ръководители или налагане на дисциплинарни наказания. Тези мотиви трябва да почиват на предварително известни професионални критерии и обективни данни относно дейността на магистрата. Публичността и детайлната аргументация на решенията са най-добрата защита на самия Висш съдебен съвет срещу съмнения за външни намеси или лобизъм.

15.10.2026 г.

Гр. Варна

С уважение: Milena Nikolova Gamozova

Digitally signed by Milena Nikolova Gamozova
Date: 2026.10.15 12:57:31 +03'00'

/Милена Гамозова/